

Remissyttrande: Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansiär och forskningspolitisk rådgivare.

Sammanfattning

- Vetenskapsrådet tillstyrker delvis 8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet.
- Vetenskapsrådet tillstyrker delvis 8.4 Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande.
- Vetenskapsrådet avstyrker delvis 8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökat nyttiggörande, förslag 1.
- Vetenskapsrådet avstyrker delvis 8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökat nyttiggörande, förslag 2.
- Vetenskapsrådet avstyrker 8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökad nyttiggörande, förordnande av ledamöter i styrelser.
- Vetenskapsrådet avstyrker 10.1.1 Konsekvenser för staten, forskningsrådets fortsatta arbete bedöms kunna finansieras inom ram.

Yttrande

Forskning spelar en central roll för den kunskap och kunskapsuppbyggnad som ligger till grund för samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och för att bemöta de samhällsutmaningar vi står inför. Vetenskapsrådet anser dessutom att den enskilda forskarens integritet och frihet är en grundförutsättning både för att stärka kvaliteten i svensk forskning och för nya kunskapsgenombrott som leder till samhällsnytta och innovation. Vetenskapsrådet deltar aktivt i debatten för att skapa förståelse för den långsiktiga nyttan av forskningen.

Det är viktigt att hinder för nyttiggörande kartläggs. Åtgärder för att bemöta dessa hinder behöver dock sättas i perspektiv av kortsiktighet och långsiktig nytta. Att, som utredningen föreslår, inkludera nyttiggörande som en bedömningsgrund i all forskningsfinansiering kan leda till att ett kortsiktigt perspektiv premieras på bekostnad av den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden.

På en övergripande nivå delar Vetenskapsrådet utredningens bedömning av forskningens betydelse för innovation och samhällsnytta. Nedan följer Vetenskapsrådets svar på utredningens förslag som direkt berör myndigheten.

8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet

Vetenskapsrådet **tillstyrker delvis** utredningens förslag om att Arbetsgivarverket föreslås få i uppdrag att tillsammans med Vetenskapsrådet kartlägga hinder för ökad rörlighet. Det föreslagna samarbetet är myndigheten positiv till. Forskares rörlighet är ett område som Vetenskapsrådet tidigare analyserat. Kartläggning av sektoriell rörlighet kompletterar det arbete som bedrivs gällande geografisk mobilitet och har potential att stärka svensk grundforskning. Mäns och kvinnors förutsättningar för rörlighet behöver särskilt belysas. Åtgärder för att bemöta hinder för rörlighet behöver sättas i perspektiv av kortsiktighet och långsiktig nytta.

8.4 Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande

Vetenskapsrådet **tillstyrker delvis** förslaget att kartlägga olika hinder för ökat nyttiggörande av resultat från forsknings- och annan verksamhet vid högskolorna. Vetenskapsrådet betonar vikten av att åtgärder för att bemöta dessa hinder behöver sättas i perspektiv av kortsiktig och långsiktig nytta.

8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökat nyttiggörande

8.5.2 Utredningens förslag 1.

Vetenskapsrådet **avstyrker delvis** utredningens förslag 1. Myndigheten ställer sig positiv till det föreslagna samarbetet men framhåller att Vetenskapsrådet ser det som avgörande för forskningens nyttiggörande att forskningen är av högsta vetenskapliga kvalitet. En satsning på förmåga att driva nyttiggörande måste därför kombineras med ett tydligt fokus på forskningens kvalitet.

8.5.2 Utredningens förslag 2

Vetenskapsrådet **avstyrker delvis** utredningens förslag 2. Vetenskapsrådet är positivt till att bidra till arbetet med det nya förfarandet för utvärdering av nyttiggörande. Utvärdering av nyttiggörande är dock en omfattande och komplex fråga och eventuella uppdrag inom detta område kräver en noggrann förhandsbedömning av genomförbarhet och hur förväntade resultat ska tillämpas.

8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökad nyttiggörande

Vetenskapsrådet **avstyrker** förslaget om särskild kompetens inom nyttiggörande hos ledamöter i styrelsen. Ledamöter bör utnämnas av en kombination av kompetenser som är viktiga för Vetenskapsrådet. Styrelsen består idag av 9 ledamöter, 6 utses av elektorsförsamlingen, 3 av Regeringen. (Förordning (2012:520, 521) Inskränkningar av elektorsförsamlingens utnämmande avstyrks.

10.1.1 Konsekvenser för staten, Forskningsråden

Vetenskapsrådet **avstyrker** förslaget om att rådets fortsatta arbete bedöms kunna finansieras inom ram. Vetenskapsrådets befintliga och tillkomna uppdrag i Forsknings- och innovationspropositionen (Prop. 2020/21:60) gör att ytterligare uppdrag inom befintlig ram är begränsade.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Sven Stafström i närvaro av rådsdirektören Maria Thuveson, chefsjuristen Anna Hörnlund, administratören Birgit Postol och analytikern Magnus Lagerholm, föredragande. I den slutliga handläggningen har även analytikern Ellenor Devine och enhetschefen Anders Weström deltagit.

Sven Stafström
Generaldirektör

Magnus Lagerholm
Analytiker

Kopia:
Utbildningsdepartementet elin.swedenborg@regeringskansliet.se